

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lejt. III. Évf.

Márkisevci, 1924. január 20.

Broj 3. Szám.

Kuluk.

„Kuluk,“ „roboča,“ „prisilno delo“ recsi szo ednákorazmejnja recsi, ki szo vu vezdásnyoj generáciji lüdsztva szamo kak znamenita historija, pripovejdana od sztarcov, kak szpomin od pred 48—49. lejtnoga vrejmena. Naednouk sze nam pa ta pripovejszt, — od indasnyega sztároga vrejmena — kak szkoro pozáblena szenia zácsa vu imeni kuluka na isztino obracsati i je pred nyim sztrahota med lüdsztvom temvéksa, kém bóle sze potrdjáva z popiszanyom delavni i dácsoplacsilni lüdi po poszamezni obcsinaj. Csirávno po toj formi prineseni zákón na kuluk obszoudimo, je razburjanyé, stero sze szkazsüje med národóm, pri popiszanyi i sztavitvi ti „szezámov,“ zaisztino neotemeljitno.

Kuluk, touje gornücanje lüdszke mo-ucsi za poprávlanye obcsni, jávni cejszt, po toga zákóna I. szkleni sze szamo té szlobodno zacsne tüdi i v praxi, gda tou predlaga gradbeno oblásztvo na zahtevó (zseljo) autonomni (szamoupravni) edinic (obcsin), oblásztov, politicsni oblásztov (okr. glav.) ali z szvoje inicijative i minister za gradbo tou odobri. Pri tom pa pridejo v postenyé (v prvoszt) predvszém okrajne (járasi) i obcsinszke ceszté, drzsávn-ceszté pa szamo tak i té, csi bi sze kaksza szilna, odlásanya nemogoucsa dela nej mogla z drzsávnoga kredita zadoszta hitro popraviti dati. Negledoucs na tou pa more vszáka obcsina vszáko leto rédne szpíszke sztavitvi, touje za kuluk lüdsztvo popiszati, od vszej dácsözavézancov, ki szo kuluka za vézani. Vszáki drzsavlán (honpolgár) pa má pravico szvoje delo-obvéznoszt zamenyati, bojdiszi z pejnzei, ali z drügöv oszobov, ki je za takso delo zmozna. Zákon tüdi odkrito právi, ka je nieden kuluka obvezanec nej dúzsen tou delo v drügóm okrajni szpúnjávati.

Ergó tou je te nevaren kuluk, od steroga csirávno je zaosztányenoszti nájszkrajne vrszte dávek, sze nam nej trbej tak prevecs bojati. Odviszno je pa — zdaj zsé — nájbole od autonomni oblásztev, ali sze boude szploj zvršávao v Szloveniji i tébbole pa v Prejkmurji, gdé — kak je tou dobro znáno — sze zsé itak placstija rédna autonomna dácsa (megyei pótdó) i dácsa na auton. I drzsávne ceszté, pouleg steroga sze pa obcsinszke ceszté od vszáke obcsine poszebi poprávlajo. (Tü bi szamo kontrolo trbelo meti od okr. oblászti, csi sze rejszan rédno poprávlajo i povázdszajo, kak je tou prvle bilou.)

Gda pa od toga písemo, nemremo idti mimo i obszouditi moremo delo klerikálni agitátorov, ki tou vzburkanoszt med lüdsztvom escse navéksó delajo sztém, ka drasztijo lüdsztvo z táksimi gucsi, ka do do mogli v szrbijo i macedonijo idti ceszté

poprávlat. Znati sze nfore, ka je tou nikaj nej drügoga, kak hujszkanye národa, v z steroga hujszkanya poszlédicz kalnoszti bi oni pá mogoucsé ribili lehko. Nej ménsi vzrok pa toga drasztensyá mirnoga lüdsztva trbej v tom iszkatí, ka klerikalci tak scséjo szebé za lejpe i postene delati za tiszto krívico, stero szo z kulukom v tisztoj Szloveniji zakrivili, steroj szo pred volítvami autonomijo obecsávati, po volítvaj szo pa, z podpíszom rázni protokolov, lüdsztvo do kuluka pripomogli.

Politika je v isztini zamázana sztívar od znoutra, kak stécs sze odzvüna lejpa dela, tüdics z szv. recsámi. Ka je isztina, i je isztina tou je tüdi tak.

Je vsze mogoucsé!?

Csi Boug tak scsé, tüdi i motikin stüo sztrli. Ali csi natou dámo, neszmimo dati natiszto, ka bi tkálec rejszan tüdi znao vrácsiti. Tou je da csi tou csini, je camprnyák i lüdi szamo za norca má, zs-nyí pejnze i drüga dugoványa csali, ozdraviti je pa nikak nemre.

Vzemimo szí zdaj zsé z toga konzekvenco, gledoucs na preblüzsávajoucsé sze volítvi v cenilno komissijo za odmero dohodnne. Kakje tkálec nej vrácsitel, i csi tou csini szamo za szvoj hszek, sze szamou odszébe razmi, ka tüdi i trgouvec nemre bidti zagovornik kmeta pri odmeri dohodnne, ki pa véksí zagovornüca, ár je nyega dohodninszka obvéznoszt krívicsna, odmera pa v nébo kricsécsa. Csi pa tou csiniti obecsávajo, csinijo szamo z lásztni cilov, da za nyé politicsno zahrbtnoszt scséjo kmetski voutom dobíti tü.

Kmet pa li csáka csi bi rejszan motikin stüo sztrejlo i zs-nyim závca bujo.

Je vsze mogoucsé! Li dale trbej csakati, kmet neodümi sze.

Tüdi je tou mogoucsé, ka jeszte krcsmárszka zadruha, ki je szamo záto nasztávléna, da naj krcsmárje cslanarino placstüjeje i csi neplácsajo, ne dobijo „podaljsanye policíszke ure.“

Je, ali je nej mogoucsé tou? Mogoucsé je vsze, ár csi bi nej mogoucsé bilo, ka je tak, té bi zvün cslanarine (tagdija) glédala na tou, ka bi szí z-volítev v cen. komissijo za odmero dohodnne tal vzéla tüdi z-szvojimi krcsmárszkimi kotigámi, csi rávnocs nej szamosztojno, koaci szporázumno z trgovszkov greinijov.

Je tou mogoucsé? Nej! ár zadruha nema gyülejsöv, tak tüdi nej szvoji kandidátov. Oh ti krájevcsina brez kralá —!

Hartner Géza

ur lapjának, a „Szabadság“ nak multheti számában egy kissé elkésetten ugyan, de mégis belefújt trombitájába és bár előre bocsátja, hogy neki semmi kifogása nincsen a radikálistárszervezkedésé ellen s felettébb tiszteli mindenkinek a politikai meggyözödését, mégis kénytelen vigyázz-t harsogni.

Ezzel a neincsak meggéset, de teljesen hatástalan vészkiáltással nem kívánunk érdemben foglalkozni. Nagy és megdönt-hetetlen igazság, népünk jólfelfogott érdeke:

ez a legerősebb fegyvere a radikális párti, vagy ha jobban tetszik, a kormánypárti szervezkedésnek Prekmurjében. Más fegyverre, nagyobb igazságra nincs szükségünk s azért nem akarunk Hartner ur trombita harsogásával vitába keveredni. Céltalannak tartjuk azt a hirlapi csatározást, amely akaratlanul is, — plane ebben az esetben — átsapna a személyeskedés terére. Ezt mindenképen elakarván kerülni, nagyon kérjük, Hartner Géza urat, sziveskedjék a további vigyázz vezényléstől tartózkodni és ne akarja az általa annyira szeretett népet a radikális párti szervezkedéstől megmenteni. Elégedjék meg azzal, hogy a saját politikáját, a saját személyét hetenként egyszer, minden vasárnap reggel évi 40 dinár előfizetési díj ellenében megdicséri s Prekmurje szorgalmas és a műveltség magas fokán álló népének melegen beajánlja. A többit bizza arra a, tényleg a műveltség magas fokán álló népre, amely épp ezért teljesen tisztában van azzal, hogy mit kell cselekedni, mit kell elhinnie, miben kell biznia.

Nem kell a mi embereinket maszlagolui, nagyon jól kiismerik ezek magukat, nem lehet őket többé fálnak állítani, becsapni. Ép ezért a kormánypártnak, mely kifogja építeni szervezetét az egész járás területén és ha rakerül a sor, agitálni is fog a maga igazságai mellett — sohse fog eszébe jutni, hogy az Ön politikájától, az Ön szavaitól, ígéreteitől óvja az embereket.

A multnak pedig okvetlen hagyjon békét Hartner Géza ur! Ne lebbentse fel a feledésnek azt a jótékony fátyolát, amely annyi midnt takar, mert az emlékeknek ez a felújítása semmiesetre sem lesz a radikális pártra nézve kellemetlen! —k.

A kincstár mint lakó.

Valamikor, a boldog békeidőben, minden háziurnak az volt a legfőbb törekvése, hogy házába a kincstárt kapja bérlőnek, vagy legalább is a vármegyét. Ezekkel volt ugyanis a háztulajdonosnak a legkevesebb baja s ezek fizették meg aránylag a legjobban az igénybe vett lakrészeket. Most ez is egészen másképp van s a háztulajdonos legnagyobb szerencsétlensége, ha a bérlője a magas kincstár.

Minden idők legmagasabb adóját fizetjük ma. Soha meg nem álmódott adónemeket találtak ki s oly összegben követelik ezeket, a kereseti viszonyokkal egyáltalán arányban nem álló adókat, hogy az adótörvényeket és rendeleteket végrehajtó közegek maguk is megszegyenlik néha. Az új illetéktörvény hihetetlen nagyságu bélyegeket és illetékeket szed a polgároktól s nincs ma a mindennapi életnek olyan mozzanata, amely illetékköteles ne volna. A rettenetes váomokról, amelyek az életet oly türheteretlen drágává teszik, ne is beszéljünk. Szóval a kincstár minden vonalon elvesz a polgároktól, elvesz könyörtelen ridegséggel, de adni nem akar. Nemcsak az ellenzéki, de a kormánybarát lapok is sokszor hoznak eseteket arról, hogy a kincstár perlés és marasztalás dacára sem fizet, hogy vállalkozók nem hajlandók az állammal szerződni, mert nem tudják a pénzüket meg-

POLITIKA.

Konferenca mále antante.

BEOGRAD. Csehslovaski Benes, Romaszki Duca zvénejsnyí ministerje szo v csetrtek 10. jan. prisli v Beograd, gdé sze je konferencija mále antante pod predszedüvanyom *Pasiesca* i v navzoucsnoszti *Nincsiesca* popoudné ob pol seszti zacsnola, v szoboto 12. jan. pa tüdi dokoncscala. — Po rázni izjavaj zvénesnyí ministrov mále antante szo z delom konference z adovolni i zagotovijo trdo ednozmejnje mále antante v vszeh dugoványaj zvénesnyie politike. Med drügimi sze je razgovárjalo od prisesznoga dela z szouszidnimi drzsávami od zvéze z Francuskov, pripoznanye szovjetszke Ruszije, vogrszkoga poszojila, Italijanszkoga konflikta z SHS za volo Fiume itd. Naj veksa senzácija konferencije je pa szporázum z Italijov, z sterim je dobila Italija Fiumo, Jugoszlavija pa té pristanisce (kikötő) za 50 lejtno núcanya i prisztanisce Baros i Delto. Odvszegavecs je pa vázs-n dogoutek, ka sze je med Italijov i Jugoszlavijo szoldacske politicsni i vérszteni kontraktus zvézao, ki je za prisesznoszt v europe politiki velkoga pomejna.

Národna skupscsina.

BEOGRAD. Národna skupscsina, ki zavolo novolejtni pocstnic nema gyülejsov, sze z delom jan. 23. zacsné. Prvoga gyülejsa glávno delo v parlamentí de budzset za leto 1924 25.

Radics i passivitas.

ZAGREB. Po izjavi voditelov Radicsove partaje de partaja po nakañejnyí Radicsa sla, ki je mislejnya, ka taki, kak de demokratske partaje Davidovicsova frakcija do moucsi prisla, do osznovali opozicionálni blokk, dönok pa szamo na vrejmen da vládo onemogoucsijo pri deli, po sterom morejo volitvi razpiszane bidti. Po táksem bi sze viditi dalou, ka Radicsova partaja gori scsé hejnyati z doszedásnyim passivitasom, touje do sli v parlament.

Ali szte zse naprejplacsali?

Az ev. nőegylet hangversenye.

Az új harangok felszentelési ünnepségeinek fényét az ev. nőegylet is hatalmasan segítette emelni azzal a szép hangversenyyel, amelyet a felszentelés napjának délutánján a Dittrich-féle mozi helyiségben rendezett. Három nappal az előadás előtt már stábiás háza volt s akik későbbben jelentkeztek jegyekért, csak a rendezőség előzenyességéből vagy véletlenségből jutottak helyhez. Tulzsfolt ház nézte és hallgatta végig a kissé túl hosszúra nyult műsort, melynek keretében a helyi műkedvelők tudásuk legjavát adták.

Élőképekkel kezdődött a műsor. Hetek óta a nőegyleti választmány hölgyeinek minden gondját, minden idejét ezek az élőképek foglalták le. Lázás buzgalommal tervezték, tanácskoztak, jöttek-mentek, tetiek-stek, de meg is lett a jutalma a nagy igyekezetnek. Az élőképek határozottan szépek voltak. Szépen voltak kidolgozva és megrendezve a képek, szépek a lányok. A nőegylet elnöknőjének, dr. Sömen Lajosnának vezetése mellett Vértés Etelka, Ruzsa Ferencné, Kardos Józsefné, Nemes Jánosné, Benkó Józsefné, Dobrai Jánosné, Péterka Janiné vállvetett buzgalommal fáradoztak a siker érdekében s munkájuk nem is veszett kárba.

Az élőkép szereplői voltak az első képből: Császár Mariska, Fliszár Ida, Györi Didis, Hoyer

Linka, Hoyer Bözsi, Horváth Irma, Hartman Irén, Kardos Gabi, Leposa Karolina, Norsics Karolina, Rituper Juliska és Sável Ilonka.

A második képből: Czifrák Ági, Gorcsán Ida, Jónás Erzsi, Kardos Gabi, Ruzsa Erzsike, Plöchl Aranka, Schöck Lujza.

A harmadik képből: Ruzsa Ferencné, Györi Margit, Gorcsán Ida, Plöchl Aranka.

A battyándi és murskasobotai ev. gyülekezetének karok Osváth Sándor és Ruzsa Ferenc tanítói vezetésével alatt jól betanult dalokkal produkáltak magukat. Kovács Annuska talpraesett zongorajátékával aratott megérdemelt sikert. A dr. Skerlak-Skerlak vonós négyes (három Skerlakkal és egy Nemesse) összevágó játékokat produkált. Dr. Skerlak Aladár hegedűszáma (Troubadur), melyet Nemes Miklósné kiválóan ügyes és diszkrét kíséretével adott elő, nagy hatást tett a közönségre, amely áhítattal hallgatta Luthár Ádám battyándi lelkész gyönyörű felolvasását. Titán Károly banktisztviselő pályát tévesztett. Jó alakja és megjelenése, mozdulatainak kerekdedsége, könnyed eleganciája szavaló képessége a világot jelentő deszkák maradandó sikert biztosítanak neki. Szavaltatának nagy hatása volt.

A műsor befejezése után a Dobrai szálló összes terméiben mindvégig pompás hangulatban folyt és kitűnő sikerű táncmulatság volt.

Előfizetési hátralékát beküldte?

GLASZI. — HIREK.

— Zvonov poszvetüvanye. Szobotska evang. gmajna szi je z-verníkov vrejloszti i aldüvanya gotovnoszti meszto rekvirejraniva zvoná dvá drügiva szprváila i z-lejati dála v-Grázi vu Szabojovoj zlejárnici, steri szo prem. nedelo, jan. 13 toga dnéva jáko ouszvetno gori poszvetneni i prejk-dáni szvojemi pozvanyi. Czérkvi znotrejsnyí tál szo deklíne p-écimbno okincsale z-rouzsami i z-gyalicsovím vejem. Pred cérkevím presztoron szo kincse vrata bilé goriposztlavlene i z-gyalicsovím osznájzsno, pri farofa sztejni z-dészek predganca posztlavlena gori i z-zelé im opietena, z-steré szo goszp. Luthár predgali onoj vszinsini, stera je v cérkvi nej dobila meszta i steri je dvakrattelíko bilou, kak pa kí szo v-cérkvi meszto doubili. Cejli presztor cérkevni je liki eden lübléni püngrad glédao vö. V-tom szta szi szvojtál vözelá gmajne agiliski inspektor Vezér Géza i Perkics pénztáros. Dika nyima bojdi! Cérkev sze je nabito napunila, vönej vise trí jezero lüdi sze sztiszkávalo brezi rázlocska vere i vadlíványa escse i z-ti nádalésnyí veszníc Prekm. Po hymnusa szpejvanya dokoncsétki szo Kovács Stefan sinyour z-pomocsjov Siftár Károlya bodonszkoga i Heiner Géza hodonszkoga farara pred oltárom sztojécs med prílicsnov predgov i molitvi, zvoné goriposzvtétili i prejk dáli pozvanyi szvojemi, gda szo sze i oní na té sinyoura recsi: „esüjmo zdaj zse nyih mil glasz.“ zglaszili. Na brunsceni, v-lejpoj „c“ akkordi donécsi glasz, sze je vnozsiní povouden szküz zbüdila z-oucs nyéni; nej je csüdo! Dávno szmo csüli z-trejmi zvonámi zvonití! Sledi szo Siftár Károly bodonszki vu szlovenszkom, Heiner Géza vu vogrszkom jeziki, Luthár Ádám püconszki dühovnik zvoná cérkvi bodoucsim vernikom z-velkov dühovnov pozdignyenosztjov i posztlúsávcov navdüsenim posztlúsanyem predgali. V-cérkvi szo deklíne i mládenci prípravne peszmi lepou vküpglaszno, szrdcé gíabajoucsov obcsünosztjov popejvali. Vönej je sztrükovszke igre khorus po szvojoj zse dobro poznanój prílicsnój znanoszti mílo ígrao lejpe cérkevne melódie i szprevjao verníkov vnozsiné navdüseno popejnyé. Z-vönepejvedanov nászladnosztjov je vküp stimálo trömpot mílo, szrdcé gíabajoucsé donejnje z vecs sztotiními navdüseuo szpejvajvucsími verníkmí. Hvála vísnyemi Bougi vsze je brezi vsze dissonancie preteklo doli. Vrejmen je zadoszta prípravno bilou. Velki i znameniti dén je bio tou vu szobotskoj evang. gmajni i nepozábleni osztáne pred vszejmi, ki szo príliko meli v-tom tál vzéti. Po poldnévi je na csészt oní kí szo poszvetüvanya aktus odprávlali ba íket bio drzsáni v-Dobrajovoj ostariji, v-sterom je tak szobótsko, kak zvénesnyie obcsinsztvo v-lejpom racsúni tál vzélou.

kapni. Ugyanigy csinál a háztulajdonosokkal s az annak idején elrekvirált lakások árát nem akarja megfizetni.

Egy murskasobotai eset iskola példája annak, hogy a kincstár mint bánik a háztulajdonosokkal. Özv. Horváth Györgynének a Sándor király utcában a Dobray szálló szomszédságában levő házában a vámbivatal rekvirált el két szobát iroda céljaira s fizet ezért az elsőrangú helyen fekvő helyiségért havi 100 dinárt, ami a mai zürichi jegyzés szerint békebeli 6 kor. 18 fillérnek felel meg. Vásárló ereje ugyan jóval kevesebb a 100 dinárnak, mint a békebeli 6 kor. 18 fillérnek, mert 6 kor. 18 fill.-ért lehetett 309 pakli gyufát kapni, ma pedig ezért a gyufa mennyiségért ugyanannyi dinárt, vagyis 1236 koronát kell adni, ennek dacára a kincstár azt az elvet vallja, hogy legalább 10-szeresen megfizeti a békebért s elvből nem volt hajlandó bírói intervenció nélkül a házbért emelni. Az özvegy háztulajdonosnő — kinek ez az egyetlen jövedelme, mert készpénz és részvény vagyona, épen azért, mert 1 skatulya gyufa 4 korona, nagyon leolvadt — hiába mutatta fel azt a neki tett ajánlatot, amely szerint egy nyomdaüzem hajlandó a két helyiségért 1400 dinárt fizetni havonta, hiába kérvényezett, hogy ha nem akarják vagy nem tudják a magasabb bért megfizetni, hagyják el a helyiséget s ne akadályozzák meg, hogy ő jogos jövedelemhez jusson, a kincstár sem nem fizetett, sem ki nem hurcolkodott, hanem azt mondta — és hasonló esetben egy másik szerencsétlen háztulajdonosnak is azt mondta — tessék a bírósághoz menni.

Özv. Horváth Györgyné el is ment ügyével a bírósághoz, de annak jövődő határozata még nem ismeretes előtte. Annyit azonban tud már is, hogy az ajánlat, amit ő komoly kötelezettség formájában kapott, az minden a percben likvidálható, havi 1400 dináros ígéret a házbér megállapításánál nem lehet irányadó. Hát mi az Isten csudája az irányadó, ha nem az, hogy a háztulajdonos mennyire tudja értékesíteni helyiségeit? Ha a kincstár mint bérlő nem akarja a konkurráló árát megfizetni, hurcolkodjék ki, keressen olcsóbb helyet s ha nem talál, építsen. Van elég üres telek Murska Sobotában! Majd akkor meglátja, hogy mennyibe kerül két szobának a felépítése s mennyi bér felel meg a befektetett tőke 5 százalékos polgári kamatának!

Azt a lakásrendeletet vagy törvényt pedig egyenesen azért csinálták, hogy a háztulajdonosnak örökre elmenjen a kedve a lakásbíróságnál keresni a maga igazságát. Mert először is kérvényt kell csináltatni, ami pénzbe kerül, azután fel kell ragasztani 5 dinár kérvényi bélyeget, 20 dinár határozati illetéket és fizetni 100 dinárt a lakásbíróság részére, ennek működése díjául. Ez eddig a kérvény ügyvédi költségén kívül 125 dinár = 500 korona. Ezen kívül előre le kell fizetni a kért egy hónapi bér 20 százalékát. Nem annak az összegnek a 20 percentjét, amennyivel emelni kívánja a tulajdonos a házbért, hanem az egész egyhavi bérnek 20%-át. Azt hinné az ember, hogy a törvény ezekkel a magas fizetségekkel a makacskodó felet akarta büntetni, a háziurat, aki tulsokat kér vagy a bérlőt, aki semmi méltányos emelést nem fogad el s úgy rendelkezett, hogy végeredményében az fizeti ezeket a hajmeresztő költségeket, aki okot adott rá s akinek nem ad igazat a bíróság. Dehogy is az fizeti. Minden esetben annak a terhe, aki a megállapítást kéri. Hát persze hogy ez a háziur, mert olyan bolond bérlő még nem volt, aki maga kérje, hogy házbéret emeljék fel. Ennél nagyobb igazságtalanság még nem került ki törvényhozó koponyából. A bérlő nem fogad el semmi emelést, a markába nevet, mert a bírósági eljárással nem kockáztat semmit. A háztulajdonos azonban már előre magas összegeket kénytelen lefizetni, amelyek akkor is az ő terhét képezik, ha a napnál világosabb az igazsága.

A legszomorubb pedig a dologban, hogy épen a kincstár, amely a legtöbbet veszi el a polgároktól adó, illeték és egyéb címen, épen a kincstár csinál így. Magánfelek méltányosan meggyeznek a háztulajdonossal.

Zamüjeno naprej placilo szte posztlali?

Dober bidti telko znamenüje, kak v harmoniji bidti szam — szebov. Szam szebov v protivnoszti bidti je telko, kak priszilnoszt v harmoniji bidti sz drügimi.

Vecsér je v- Dittrihovom moziji naprejdávanye, szledi pa i cejto nous do szvekloga dnéva pri Dobrai pleszna veszelica drzsána. Dika boj vszém, ki szo tou delo tak lepou vö doprineszli, ki szo sze trüdili, kakti naprejhodécsi gmajne ravnitelje; dika boj vszém gmajnárom i nyihovoj áldovogotovnoszti, Amerikanszchim pomocsnikom nasim, ki szo na té cíl darüvali, kelko je szkoron eden zvon kostao: dika vu gmajne krili bodoucsemi zszenszkomi drüsztví, vrejlim gmajnericam, stere szo zacsnole nájprve na zvoné dári aldüvati i stero szo na dokoncsanye korouno polozsile, da szo z neobtrüdenov szkrbnoszjtov leipi ouszvetek narédile, naj té szpoumenka dén sze tak lepou dokoncsa. Szrdcsna hvála vszém, ki szo sze k-nam pridrüszili i v-nasoj radoszti tál vzéli i nyou povisávati gotovi bili. Hvála ogengaszilcom, ki szo na csüvanya rédnoszti z-tak velkim podányem gotovi bili naszlüsbo bidti i tezszo szvoje pozványe dönok dokonca z-nepomenkanov vrejloszjtov szpunyávali. Zvonouvje szo prvo szvojo düzsnoszti po gori poszvetsenyi za nistero pou vöre zse szpunyávali Nájprve szo zsnymi vö zvonili tisztí dén vu Bougi vöpreminoucsoj Kolosa ldi, stera je tou zselejnye naglászila pred szmrtjouv szvojov. — Eden ev. gmajnr.

— Szmrtni dokoncsétek szmicanya. Jan. 13.-ga med dosztimi je tüdi sou domou z M. Sobotskoga poszvetsüvanya zvonouv Fliszár Lajos z Tesanovec. Med poutjom je z biciklinom zadeno v nyega i nyemi razpraszkaó hlacse niki Vas minarszki detics, domá v Velkom Seli. Fliszár, ki bi szkoro szpadno od toga namenjenoga »karambola,« je v csemeráj Vasa dregno z v rouki nyemi bivsov marelov. Tou sze godílo v M. Szoboti okouli zselezniske proge. Vas je pa nej sou dale, kak do táksi poszel nájpripravnejse kresme „Hidvég,“ gdé szi je nahitroma szpáto malo »kurázsee i csakao na Fliszara, nad kem sze more zanadomescati. Tüdi sze tak zgonúilo. Kak je prisao Fliszár, je pred nyega sztoupou Vas i erkao: »Tou je tisztí ki me je vdaroe i zse porino nozs vu Fliszara csrvou tak, da nyemi je prezezao szklezen, zsaloudec i bléka. Taki szo proszili kresmára Benka za foringo, ki je pa nej steo tou datí, je Fliszár z-pomocsjouv dvá priátela peski sou v spitao v M. Soboto. Med potjouv je pa doszta krví zgübo i osztlableni je büo obvezani. Godílo sze je tou okouli 5 vüre popoldnévi i na drügi dén je doubó zdravnisko pomoucs, stera je pa zse szamo nevarnoszt mogla konstafirati. Za zádnyo pomoucs szo ga operjrali 15. ga t. m. ki je pa tüdi zaman bila, ár je t. m. 17 popdnévi ob-2 vöri zdehno szvojo mláde dássa vekivecsen pokoj, vu sztaroszti 26. ga leta, za szeboim pásztivsi sztarise, zseno i edno dejte. Po komissionelnom preglédi je odpelani v szvojo domovíno, gdé je z velkim tájlemányom prijátelov büo polozseni na vecsni pokoj. — Vasa i nyega ednoga prijátela szo na lici maszta aretirali i prejdáli szodniji, gdé csáka ednákomerno szoudbo na vesenyé szebi i dosztimi drügin, ki nozse nájbole za cslovece tejlo radi nácajo.

— **Nouvi gerent.** Nameszto odsztopivsega Varga Károlá je imenüvani za gerenta v Büdinci Semenek Eranc pos. Büdinci hbr, 48.

Borza dela brez vodítela. Franc Keréc doszedásnyi voditel borze dela v M. Soboti je zszlúsbe odpücseni z 1. januárom, i je borza dela szamo na papíri. Mogo bi pridti voditel z Ptuja doszehmao ga pa escse nej tü. Zdaj, gda je glávno delo za pogodítev delavcov tü, je tou odlásanye z punitvi i tá zamüjenosz od vecs.

— **Zahválnosz.** Vszém onim goszspam, goszpodicsinam, i goszpodom, ki szo vu kaksté táli pri zvonouv poszvetsüvanya ouszvetki zszenszkomi drüsztví napomoucs bíli, da ouszvetek kejm ouszvetnejsi názhaj má, po etoj pouti szrdcsno zahváli evang. zszenszko drüsztvó.

Ka boude 3. februára v Predanovci?

Ha jól és olcsón akar venni, Akkor az A. Király céghez be kell menni, Mert e cégnek nincsen párja, Olyan olcsó minden nála.

A. Király, trgovina S klobuki, perilom in kratkim blagom M. Sobota, fő-tér, Berger-féle ház.

— **Amerikai szélhámoság.** Newyork egyik legnagyobb áruháza előtt elegáns urasági autó állt meg, amelyből egy a legújabb divat szerint előkelő eleganciával öltözött urhölgy szállt ki. Egy órai vásárlás után az áruház alkalmazottai egész rakás csomagot és dobozt hordtak az autóból. Amikor fizetésre került a sor a hölgy meglepetve constatálta, hogy nincs nála pénz, miért is arra kérte az áruház tulajdonosát, hogy adjon vele egy kísértőt akinek majd otthon kifizeti a vásárolt holmikért járó 3000 dollárt. Az autó azután elrobogott s csakhamar megállt egy nagy borbély bolt előtt. A hölgy kiszállt s kérte kísértőjét, hogy kövesse őt a borbélyüzletbe. Abban a pillanatban amint a boltba beléptek két hatalmas természetű borbélyegéd megfogta a kísértőt, leülte egy székre s erős karokkal tartotta mindaddig, amíg egy harmadik segéd szépen meg nem nyírta a magánkivül levő s folyton tiltakozó kísértőt. A művelet közben az elegáns hölgy is meg az autó is eltűnt — természetesen a csomagokkal együtt. — Csak miután egész simára nyesték a boldogtán kísértő fejét tudódott ki a ravasz fufang. Az elegáns hölgy előzőleg a borbély üzletben járt s elpanaszolta, hogy egy kedélybeteg fia van akinek az a rögeszméje, hogy a haját nem szabad lenyírni. Mivel pedig a haj eltávolítása feltétlenül szükséges megkérte a fodrást, hogy erőszakkal nyírják meg a beteg fiatallembert. A fodrássok szótfogadtak s most a new-yorki rendőrség keresi a fufangos család hősnőjét.

CIPOTH GÁBI M. Sobota

FARKAS JENŐ Győr

zaroucsena.

M. Sobota 1924. jan meszeca.

Nameszto drügoga poszebnoga naznanila.

— **Törvényeszkí hir.** 23 éves Litrop Ferenc turniscei és Martin Žirovnik Breg (Ptuj mellett) szintén 23 éves munkások, kik mult év június hónapban szöktek meg a maribori törv. fogkázából s Litrophoz mentek, gyanúsítva voltak, hogy Antalics Ivan vučjagomilai kereskedőnél 9000 kor., Kolenko Ivan črenšovciji kereskedőnél 30.000 kor. és Malesics Lina velikoseloi keresk. 4400 kor. értéket loptak. A törv. tanácsa Litropot 3, Žirovnikot pedig 2 évi sulyos börtönrre ítélte.

— **Magyar érdekelttség egy horvát banknál.** A mult vasárnap három zagrebi középbank tartotta meg az egymással való egyesülést kimondó rendkívüli közgyűléseket. A zagrebi Kereskedelmi és Iparbank és a zagrebi Központi Leszámitoló és Pénzváltó bank fuzionáltak egymással Zagrebi Központi Kereskedelmi és Iparbank néven. Az új intézet 55 millió dinár alaptőkéjét rövidesen 125 millió dinárra fogja felelni. Az igazgatóságban helyet foglal Erney Károly, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vezérigazgató helyettese, ami azt jelenti, hogy ez a nagy budapesti pénzügyintézet is érdekelve van az alakulásban.

— **Halálozás.** Özy. Novák Alajosné, korábban férjezve volt Kúhár Ivánné szül. Kolossa Ida, hosszas szenvedés után vasárnap a kora hajnali órákban meghalt. Sokat szenvedett, sokat dolgozott az élet legszebb korában elhervadt szerencsétlen asszony, akinek igen kevés adatott meg az élet apró örömeiből. Halálát atyja, Kolossa István ny. vármegyei irodatiszt és földbirtokos s anyja révén kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése nagy részvét mellett 15-en délután 3 órakor volt. Az elhunytat a Kolossa család sírboltjában helyezték örök nyugalomra.

— **György királyi herceg memoárjai.** György kir. herceg nemrég Beogradba érkezett s egy ideig ott fog tartózkodni. Emlékiratainak kiadásával foglalkozik, amelyek nemsokára Amerikában angol nyelven jelennek meg. A bizonyára nagyon érdekes memoárok már elkészültek s a kir. herceg a kiadás jogát egy nagy amerikai kiadó cégnek adta el, amely szavanként 50 centet fizetett a nem mindennapi emlékiratért. A díszes kiadás illusztrált lesz s azon jelentős személyiségek arcképeit is fogja hozni, akik a kir. herceg életében valamely szerepet játszottak.

— **Az Est-et,** mert ez az SHS királyság érdekei ellen irt, egy beogradi hiradás szerint, a belügyminiszter kiutasította az állam területéről.

KINO v Murski Soboti

Do 16 lejt star mladežen ni dovoljeno!

Samo v nedeljo 20. januar
večer ob 8 uri:

IZREZANO LICE

Detektivska pustolovina u 5 činova
U glavnoj ulozi: CARLA FERRA

Ausgeschnitene Gesicht

Vstopnina:

Gornje lože 10.— Dinár, spodnje lože 8.— Din. in II. prostor 3.— D.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

HALLÓ! Szte csüli?! HALLÓ!

Originálni Pariski i Bečki modeli zimszki krscsákov za zszenszke, kak tüdi strikano triko blágo sze za volo preidoucsaga saisona po globoko znizsanov cejni dobíjo pri:

A. KIRÁLY trgovina z klobúki, perilom in kratkim blágom M. Sobota Alexandrova ul. (Berger-ova hizse.)

Tüdi na velko odeberanje jesztejo: zszenszko perilo (plátni gvant.) fórtoki, blúzi, strunfle (nogavice), naoknice, pipere — blágo i t. d. Vszevrsztno predelávanye krscsákov sze prevzeme. Krscsáki za zsalüvanye, sze na narocsilo, v 24 vöraj zgotovijo

Pridte! Poglednite! Zagvüsajte sze!

Trzsne cejne. Kereskedelmi árák.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	12 00.—
» » Zsito—Rozs	»	1000.—
» » Ovesz—Zab	»	1000.—
» » Kukorca—Tengeri	»	800.—
» » Proszou—Köles	»	1100.—
» » Hajdíjna—Hajdína	»	900.—
» » Graoka—Bükköny	»	—
» » Otroubi (psen.)—Korpa (buza)	»	700.—
» » Szenou—Széna	»	400.—
» » Graj—Bab	»	2200.—
» » Krumpise—Burgonya	»	300.—
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag	»	20.—
» » Detelcsno sz.—Löhermag	»	—

III. II. I.

» » Bikovje	debelo, zstivo	—Bika	} elősúly, kövér	52.—	56.—	60.—
» » Telice				—Üszö	50.—	54.—
» » Krave	—Tehén	} elősúly, kövér	28.—	32.—	40.—	
» » Teoci			—Borju	66.—	70.—	
» » Szvinyé	—Sertés	80.—	86.—			
» » Mászt I-a—Zsirl-ö.			170.—			
» » Zmoucsaj—Vaj			160.—			
» » Spej—Szalona			160.—			
» » Belice—Tojás			8.—			

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	344.—
100 Kor. Budapest	= »	1.32
100 Kor. Becs	= »	—51
1 lira	= »	15.45
Zürichben 100 Dinar	=	6.65 sfrk.

Megujította már előfizetését?

Szhája vszako nedelo.
Naprej placilo: 1/2 leta 24.,
1/4 12., meszecsno 4., V zvün-
szto 70., V Ameriko 80 Dinare
za edno leto.

Megjelenik minden vásár-
nap. Előfizetési ára: 1/2 evre
24, 1/4 evre 12, 1 honapra 4.,
Külföldre 70., Amerikába 80
Dinár évente.

Reditelszto i opravnistvo
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
MÁRKISEVCI p. M. SOBOTA
Rokopiszi sze eszi posilajo i sze
ne vrñejo. — Kéziratok ideküld-
dendők s nem adatnak vissza.

Cejna inseratov za □ cm:
Izjave, poszlano, odprta pisz-
ma 150., rēden veliki 1—
māli oglasz 0-70 Din. i dāvek.
Pri vecskrat popuszt.

Hirdetési árak négyzett cm-
kēnt: Nyilttēr és hasonlók
1-50, rendes hirdetés 1—
/ pró hirdetés 0-70 Din. és az
illeték. Többszörinél engedm

Gazdálkodás

AZ új illeték törvény.

(Folytatás)

Dijjegyzék 94. tét. Cukorgyár, ipusztriális szeszgyár és sörgyár engedélyezéseért 10000 din.

Mezőgazdasági szeszgyár vagy élesztőgyár engedélyezéseért fizetendő 3000 dinár.

Az engedély bármely változtatásáért, amely a fél kérelmére történik, a fenti taksá fele fizetendő. Ezen engedélynek más személyre való átvétele esetén a fenti taksá kétszerese fizetendő.

Ha a meghatározott időpontban nem él a fél ezen engedéllyel és később annak megújítását kéri, a fenti egész taksát újból tartozik fizetni.

Szesz-, sör- vagy élesztőgyár építésére az engedélyt a pénzügyminiszter adja meg a közvetett adók főigazgatóságának és a kereskedelmi minisztérium előzetes meghallgatása mellett.

Mulatságok engedélyezése.

Dijjegyzék 98. tét. Biliárd tartásának bejelentéseért fizetendő 20 dinár és azonkívül még évente 200 dinár. A be nem jelentésért vagy az évi taksá nem fizetéseért háromszoros büntetés fizetendő.

Dijjegyzék 99. tét. Táncengedélyekre, mulatságokra, koncertekre, zenés- és ének-estélyekre vagy bármilyen előadásokra, cirkuszi és akrobata mutatványokra, tűzijátéokra, bioszkop előadásokra és mulatságokra — kivéve az állami és államilag engedélyezett színházakat — a rendőrhatalom engedély után fizetendő 5 dinár. Ez a taksá minden előadás után 24 órai időtartamra fizetendő, ha tovább tartatnak, az illetékes hatóság több uapra is adhatja az engedélyt és akkor minden napra további 5 dinárnyi taksá fizetendő. Aki ezt az engedélyt 24 órával az előadás megkezdése előtt nem kéri és a taksát ki nem fizeti, a taksá tizszeresét és az a tisztviselő, aki ezt az engedélyt a taksá lefizetése nélkül kiadja, a taksá ötszörösét fizeti büntetés fejében.

Dijjegyzék 99. a) tét. A belépési jegyek után fizetendő:

a) színházi előadások, színházi koncertek és lóversenyeknél az előadási belépési jegyek értékének 10 százalékát;

b) bioszkopok, mulatságok, cirkuszi, akrobatai, atlétikai, spiritistai előadások, panoptikumok, menaszériák, más kiállítások, panorámák, fotoplasztikumok, versenyek (kivéve a lóversenyeket) és egyáltalában minden olyan hely után, ahol a lakosság mulatság céljából összegyűl, fizetendő az eladott belépési jegyek értékéből 20 százalék.

Ez a taksá az a) alatti mulatságok után is fizetendő, ha táncsal egybekötve rendeztetik.

Jegyzet. Ha ezen mulatságok alkalmával nincsenek belépési jegyek, hanem tetszés szerinti összegek fizethetők, vagy a belépési jegyek mellett felülfizetések is elfogadhatók, a befolyt összegek után szintén a fenti taksák fizetendők. Azért ily esetekben a rendezőségnek pontos jegyzéket kell vezetni az adományozókról és az

adományozott összegekről. Aki ezt a jegyzéket nem vezeti vagy rendesen be nem vezeti az adományozókat és az adományozott összegeket, az első ízben 500—2000 dinárig és minden újabb esetben 2000—5000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel sújtatik.

Megjegyzem, hogy a díjjegyzék tételek azért nem jönnek számsorrendben egyfolytában egymásután, mert az 1911. évi március hó 30-iki szerb illetéktörvény nem összes tételei, hanem azok a felsoroltak lettek az egész királyságra kiterjesztve, természetesen a régi díjjegyzék tetszámok megtartásával.

III. díjjegyzék 99 a) tétel 2 jegyzete következőképen hangzik:

Ha a belépési jegyek értéke valamely klub tagsági díjában vagy idényjegyekbe, illetve bérlet jegyekben foglaltatnak, akkor ezt a taksát a fenti mértékben, a befizetett összeg után per centualiter lesz megállapítva. Ha belépési díj nincs és a helyiségben ételek és italok szolgáltatnak és a közönség mulatság céljából gyűl össze, hogy bioszkopot nézzen, vagy zenét és éneket hallgasson, ilyen esetben a taksá pausaliter lesz megállapítva naponként vagy előadásonként. Ezt a taksát a vállalat tulajdonosa előre tartozik megfizetni és fizetik ezt a taksát a nyilvános éjjeli mulatóhelyek is.

2. jegyzet. Ezen taksá fizetése alól senki sincs felmentve, bárki, bármilyen helyen és bárkinek a javára lesznek is a belépőjegyek eladva.

4. jegyzet. Egyházi és nemzeti ünnepségek, ha arra rendelt helyeken tartatnak, ugyszintén koncertek és mulatságok, amelyek iskolai hatóság vagy az iskola növendéke, az iskola tanulói javára, az iskola helyiségeiben tartatnak, a taksá fizetése alól fel vannak mentve.

Hasonlóképen nem fizetik ezt a taksát a tudományos előadások, tudományos vagy mezőgazdasági kiállítások, a sokoli és gimnaziumi sportegyesületek mulatságai. De ha ezek a mulatságok táncsal vannak egybekötve, fizet taksát ezen díjjegyzék 2. pontja szerint.

Önkéntes tűzoltóegyesületek, melyek maguk tartják fenn magukat, egyáltalán nem fizetik ezen taksát, ha kizérólag felszereléseik beszerzésére rendeznek koncertet vagy mulatságokat.

Ugyszintén fel vannak mentve ezen taksá fizetése alól, a hazai vöröskereszt egyesület és fiókjainak összes mulatságai. Barrok, kabarék, orfeumok, variétek, santantok, éjjeli kávéházak és ehez hasonló üzletek taksá fejében fizetik 20 százalékát a helyiségben elért brutto bevételnek.

Az ilyen helyiségek tulajdonosai kötelesek hatóságilag hitelesített könyveket vezetni és azokba mindennap a brutto bevételt bevezetni. Akik ezt nem teszik, vagy nem pontosan teljesítik, vagy hamis adatokat vezetnek be, 1000—10000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel sújtattatnak. Kötelesek ezen tulajdonosok összes könyveiket, blokkjaikat az illetékes hatóságnak bármikor előmutatni és akik ezt megtagadják, fenti büntetéssel sújtattatnak.

(Folyt. köv.)

Karók konzerválása.

A földbe kerülő faanyagok, valamint az esőnek kitett összes tárgyak konzerválására, mint kipróbált hatásos szert alkalmazzák a tömény konyhasó oldatot. Kitűnő hatása van a konzerválás ezen módjának, ezenkívül az összeszáradás, megvetemedés és hasadás ellen is. A fát a konyhasóban mintegy 8 napig kell áztatni.

Vérsztvena.

Ter (szmola) za drevje

Ter, za vszeh sadoveni drejv kraszte i gdé sze vehka dol zozsaga, brez bojaznoszti nūcamo lehko. Za nūcanye nájprilicsnejse vrejmen je, kak tūdi za csiscsenyé drevja je: jeszén i zima, ár toga vrejmena ter taki na pár milimetrov globocsine ide v drejva odprejte orgāne; bár té tál orgānov buje, ali da tūdi podnyem bodoucse obarva od razpāda. Po leti, ali po szprotoletja vrejmeni csi mo csinili tou, nam mocsno gori nāgibna mejzga ter nepusztu v drejva orgāne (v lejsz), tūdi sze na mejzge pun lejsz niti zgrabiti nescse, i manjklivo zapéra.

FLISZAR PAVEL vörar
v M. SOBOTA (Pri Turk krcsmi)

Dobijo sze vszākevrzste vöre po niszkoj cejni i vöre sze poprāvļajo sz ednoletnov garancijov. Dobijo sze „Batrije“ i „Kaménye!“
6—2 Küpi zlát i szrebro!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy mechanikai üzletemet a

Pálfi-féle kovácsműhelybe

helyeztem át, hol azt mindennemű gőzgép-, cséplő-, motor-, kerékpár- és gazdasági gépek javítására rendeztem be. Mindennemű gép- és kerékpár alkatrészek árusítása az eddigi üzlet-helyiségemben továbbra is árusítva lesznek, hol rendelések is felvételnek. A n. é. közönség szives további pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Mencsár István mechanikus.

Ugyanott 2 tanuló is felvétetik

HARANGOK

beszerzése sok esetben nehézségekbe ütközik. Általam azonban úgy a

hazai mint soproni vagy gráci

illetve más gyártmányu harangok minden nehézség nélkül beszerezhetők

Nemec János vaskereskedő, törv. leg. bejegyzett cég.

NAGY RAKTÁR

kerékpár — kerékpáralkatrész — varrógép
9—2 és mezőgazdasági gépekben.

HRANILNICA v MURSKI SOBOTA

Prej — Ezelött

MURASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR
(SZTÁRAGASZA)

7—3

Z VRSÁVA VSZE BANCSNA DUGOVANYA
MINDEN BANKSZAKMÁBA VÁGÓ ÜGYE
LEBONYOLIT.

V ZVÉZI

ÉRDEKKÖZÖSSÉGBE

Z-JADRANSKA BANKA BEOGRAD-A